

Godkännande av verksamhets- och ekonomiplanen för 2025-2027

Samkommunen 26.11.2024

137/02.02.00.00/2024 Verksamhets- och ekonomiplanen för åren 2025-2027

Styrelsen 29.10.2024 § 76

Föredragande   Ställf. verkställande direktör Vesa Silfver
Beredare   Direktör Jussi Saarinen, jussi.m.saarinen@hsl.fi
                                 enhetschef Maarit Hauskamaa, maarit.hauskamaa@hsl.fi

HRT:s verksamhets- och ekonomiplan har utarbetats för tre år, av vilket det första är budgetåret. Enligt 11 § i grundavtalet fattas beslut om samkommunens budget- och budgetplanen senast vid samkommunsstämman som ska ordnas före utgången av november. Enligt 23 § i grundavtalet ska av medlemskommunerna begäras utlåtanden om budgetförslaget och dessa utlåtanden ska bifogas i budgetförslaget.

Budgeten och ekonomiplanen grundar sig på:

- HRT:s strategi,
- gällande TTS 2024-2026,
- bokslutsuppgifterna för 2023 och tillbudsstående utfallsdata från 2024, samt
- den godkända trafikeringsplanen för 2024–2025 och långsiktigare planer.

Samkommunsstämman har godkänt HRT:s strategi 2022-2025 - Från kundrelationer till hållbar tillväxt - i januari 2022, och den nuvarande strategiperioden gäller till slutet av 2025. Perioden för Verksamhets- och ekonomiplanen för 2025-2027 infaller vid bytet av strategiperioderna. Planeringsprocessen för den nya strategin har börjat redan 2024 och den blir klar under 2025.

I mål som satts upp för TTS-perioden 2025-2027 betonas sanering av ekonomin, minskning av utsläpp och att kunderna kommer tillbaka till kollektivtrafiken: De centrala linjeringarna i vår verksamhet under de kommande åren är att bevara den goda servicenivån och att öka användning av kollektivtrafik vilket i sin tur förbättrar HRT:s ekonomi i form av ökade biljettintäkter. Vi letar efter tillväxt genom att erbjuda tjänster som är riktade och planerade ur utmärkt kundförståelse, inte genom att skära i trafikutbudet.

Ekonomiplan

a) Verksamhetsintäkter

Verksamhetsintäkterna år 2025 är sammanlagt 941,4 milj. euro Det är en ökning på 73,5 milj. euro (8,5 %) jämfört med 2024. Av verksamhetsintäkterna 2025 utgörs 43,3 % av biljettintäkter och 53,8 % av kommunandelar. Verksamhetsintäkterna beräknas uppgå till 972,0 milj. euro år 2026 och till 1 010,1 milj. euro år 2027.

Biljettintäkter

Verksamhets- och ekonomiplanen grundar sig på målet att passagerarantalet ökar till 384 milj. påstigningar år 2025. Biljettintäkterna väntas uppgå till sammanlagt 408,0 milj. euro 2025. Biljettintäktmålet 2025 är 38,0 milj. euro (10,3%) större än prognosen för 2024. År 2026 väntas biljettintäkterna uppgå till 416,2 milj. euro och år 2027 till 424,5 milj. euro.

Kommunandelar

De utgifter som inte kan täckas med biljettintäkter eller med andra inkomster, betalar medlemskommunerna till HRT i form av kommunandelar. Kommunandelarna fördelas på medlemskommunerna enligt de principer som överenskommits i grundavtalet.

Kommunandelarna i 2025 års budget uppgår totalt till 506,4 milj. euro och den genomsnittliga subventionen är 56,9 %. Kommunandelarna 2026 och 2027 är 534,6 milj. euro och 564,4 milj. euro.

Övriga utgifter

Övriga inkomster än biljettintäkter och kommunandelar beräknas uppgå till 27,0 milj. euro 2025.

Statsunderstödet till kollektivtrafiken i de stora städerna har beräknats uppgå till 4,7 milj. euro årligen under 2025-2027.

Intäkterna från kontrollavgifter beräknas uppgå till 6,4 milj. euro, av vilket ca 2,5 milj. euro redovisas som kreditförluster och kreditförlustreserveringar 2025.

Reklaminkomsterna beräknas uppgå till 3,4 milj. euro 2025. Hyresinkomster från hyror för pausrum och lokaler som uthyrs samt för resekortutrustningen beräknas uppgå till 2,7 milj. euro. För inkomstföring av resekortets värde när biljettkontoprojektet blir klar har reserverats 5,9 milj. euro. Övriga inkomster 3,9, milj. euro 2025 fås från olika serviceavgifter (bl.a. Digitransit, serviceavgifter som serviceställen tar ut) och vidare debiterade ersättningar.

b) Verksamhetsutgifter

Verksamhetsutgifterna år 2025 uppgår till sammanlagt 964,5 milj. euro. Verksamhetsutgifterna ökar med 67,5 milj. euro (7,5 %) jämfört med prognosen för 2024. Verksamhetsintäkterna beräknas uppgå till 972,2 milj. euro år 2026 och till 993,8 milj. euro år 2027.

Utgifterna för köp av tjänster uppgår 2025 till sammanlagt 920,3 milj. euro, vilket utgör 95,4 % av HRT:s verksamhetsutgifter. Utgifterna för köp av tjänster beräknas uppgå till 927,5 milj. euro år 2026 och till 948,3 milj. euro år 2027.

Operativa kostnaderna för kollektivtrafiken

De operativa kostnaderna för kollektivtrafiken uppgår 2025 till totalt 633,5 miljoner euro, vilket motsvarar 65,7 procent av verksamhetsutgifterna. De operativa kostnaderna beräknas uppgå till 642,1 milj. euro år 2026 och till 659,1 milj. euro år 2027.

Kostnaderna för busstrafiken beräknas uppgå till 352,4 milj. euro 2025. Kostnaderna beräknas uppgå till 360,5 milj. euro år 2025 och till 365,7 milj. euro år 2027. Kostnadsnivån har stigit starkt mellan 2021 och 2022. Den genomsnittliga ökningen var ca 7 %. Under 2024 har kostnadsnivån jämnat ut och enligt den senaste prognosen skulle kostnadsindexet i busstrafiken vara nästan den samma som 2023. Kostnaderna under TTS-åren väntas hålla sig på en måttlig nivå. I busstrafikens kostnader ingår en reservering för miljöbonus på 2,7 milj. euro 2024.

Kostnaderna för metrotrafiken beräknas uppgå till 65,2 milj. euro 2025. Kostnadsnivån beräknas stiga 2025 jämfört med den nuvarande nivån. I metrotrafiken förbereder man sig för att utveckla servicenivån på basis av efterfrågan och insamlad kundförståelse. Avskrivningar om vagnar och depån i Mossberget väntas också stiga. År 2026 väntas kostnaderna uppgå till 65,9 milj. euro 2026 och till 65,1 milj. euro år 2027.

Kostnaderna för spårvagnstrafiken beräknas uppgå till 85,3 milj. euro 2025. Kostnadsnivån beräknas stiga 2025 jämfört med den nuvarande nivån. År 2025 kommer att vara det första hela året under vilket hyror för Brunakärr depå ersätts. Man förbereder sig också att ersätta kapitalersättningar för vagnar på Kronobroarna 2025. I spårvagnstrafiken förbereder man sig för ökning av utbudet vars syfte är att öka antalet passagerare. Kostnaderna beräknas uppgå till 88,0 milj. euro år 2026 och till 94,1 milj. euro år 2027.

För kostnaderna för snabbspårvägen reserveras 23,0 milj. euro 2025. År 2025 förbereder man sig på att utveckla servicenivån i snabbspårvagnstrafiken. Under 2024 utrustas kollektivtrafiken med teknik som registrerar hur många passagerare som finns ombord och i och med detta får man bättre data om efterfrågan och utbudet. På basis av den noggrannare data förbereder vi oss att göra också andra ändringar som påverkar servicenivån under kommande åren. Kostnaderna väntas uppgå till 24,1 milj. euro 2026 och till 27,4 milj. euro år 2027.

Kostnaderna för färjetrafiken beräknas uppgå till 5,9 milj. euro 2025, till 5,6 milj. euro 2026 och till 5,7 milj. euro 2027. Färjetrafiken påverkas framförallt av dockning av Sveaborgsfärjan och av ersättningstrafiken vars kostnadseffekt är ca 0,5 milj. euro.

Kostnaderna för tågtrafiken uppskattas till sammanlagt 101,7 milj. euro 2025. I kostnaderna ingår hyror för Sm5-vagnar och ersättningar för biljettsamarbete. Kostnaderna för tågtrafiken beräknas uppgå till 98,0 milj. euro år 2026 och till 101,0 milj. euro år 2027. Hyror som betalas för tågmaterieföretaget samt ersättningar som betalas för tågtrafiken beräknas minska något 2026 och 2027 jämfört med 2025 års nivå enligt prognoser för passagerarantalbonus.

Infrastrukturersättningar i kollektivtrafiken

Infrastrukturavtalen mellan HRT och medlemskommunerna fastställer faktureringsprinciperna för kollektivtrafikens infrastrukturersättningar. Enligt avtalet fastställs det belopp för kollektivtrafikens infrastrukturersättningar som utbetalas till varje enskild stad i samband med godkännandet av HRT:s budget.

Infrakostnader som utbetalas beräknas vara sammanlagt 236,2 milj. euro 2025. I infrastrukturkostnaderna ingår fakturering från kommunerna enligt följande: Helsingfors 112,8 milj. euro, Esbo 108,3 milj. euro, Vanda 12,5 milj. euro och Kyrkslätt 0,3 milj. euro. HRT köper också laddningsinfrastrukturen för elbussar som köpt tjänst totalt med 2,3 milj. euro 2025. Infrakostnaderna beräknas uppgå till 236,5 milj. euro 2026 och till 241,8 milj. euro 2027.

Utgifterna för köp av övriga tjänster

År 2025 används 50,6 milj. euro för inköp av andra tjänster än operativa tjänster och infrastruktur tjänster. Utgifterna för köp av andra tjänster beräknas uppgå till 48,9 milj. euro år 2026 och till 47,3 milj. euro år 2027.

I kostnaderna för ICT-användningstjänsterna (27,3 milj. euro 2025) ingår avtalsavgifterna om användning av enheter och program av biljett- och informationssystemen, kapacitetstjänster och övriga årliga användningskostnader. För underhåll av enheter används 2,3 milj. euro. Kostnaderna för ICT-användningstjänster väntas minska i slutet av TTS-perioden när biljettsystemet (biljettkontoprojektet) blir klart och det gamla systemet läggs ner.

Tjänster som köps utanför HRT används för att komplettera det egna kunnandet när det är strategiskt och ekonomiskt fördelaktigt. Köp av sakkunnigtjänsterna beräknas uppgå till 10,7 milj. euro 2025.

För marknadsförings- och annonstjänster samt för separata tryckningsarbeten används 3,8 milj. euro. Reserveringen innehåller planeringstjänster för kundkommunikation och marknadsföring av nya tjänster.

För köp av andra tjänster används sammanlagt 6,5 milj. euro 2025. Detta innehåller bl.a. ordningsvaktjänster, byggande och underhåll av lokaler, enheter, maskiner och fordon, tjänster för att sköta den statistiska informationen, tjänster angående kontorslokaler samt personal såsom personalhälsovård samt utbildnings- och resetjänster.

Övriga utgifter

För material, tillbehör och varor reserveras 0,8 milj. euro årligen. I detta ingår kontors- och ICT-material, köp av rese- och engångskort, kvittorullar, möbler osv.

Hyreskostnaderna år 2025 uppgår till sammanlagt 6,1 milj. euro. I hyreskostnaderna ingår förutom hyres- och vederlagskostnader om HRT:s lokaler också hyror som betalas för chaufförernas sociala lokaler för 1,4 milj. euro, hyran för depån i Gjukan 1,6 milj. euro och hyran för Böle station 0,8 milj. euro.

Övriga utgifter år 2025 är sammanlagt 4,5 milj. euro. I de övriga kostnaderna ingår kreditförluster från kontrollavgifter och reserveringar för kreditförluster som beräknas bokföras för ca 2,5 milj. euro 2025-2027. I de övriga kostnaderna ingår också provisioner från betalmedel i HRT:s egna försäljningskanaler som väntas vara 1,5 milj. euro årligen under TTS-perioden.

Personalutgifterna är 32,8 milj. euro 2025 vilket motsvarar 3,4% av verksamhetsutgifterna.

Lönernas och ersättningarnas andel av personalutgifterna uppgår till totalt 27,3 milj. euro. För pensionskostnader och övriga bilönekostnader har reserverats sammanlagt 5,5 milj. euro.

Verksamhetsbidraget uppskattas visa ett underskott på -23,0 milj. euro 2025.

Finansiella inkomster och utgifter

Vid behov finansierar HRT sina investeringar genom lån från finansinstitut. Verksamhets- och ekonomiplanen 2025-2027 innehåller budgetlånets kostnader i form av återbetalningsrater i finansieringskalkylen och i form av ränta i resultaträkningen för budgetlån på 50,0 milj. euro som lyftes 2020. Detta lån finns kvar 28,9 milj. euro i slutet av 2024. Varje år amorteras lånet med 5,3 milj. euro.

I TTS-planen ingår inte reservering för att ta ett nytt budgetlån. Ett nytt lån behövs inte under 2025 men behov av ta lån och/eller av att höja grundkapitalandelarna kan bli sannolikt under planperioden. Behov av att lyfta ett nytt lån och/eller att höja grundkapitalandelar utvärderas årligen i och med beredningen av TTS.

Vid investering av extra kassareserver följs investeringspolitik som HRT:s styrelse har godkänt. Investeringar görs för att säkerställa kassareserverna ifall det finns kvar extra kassamedel under TTS-perioden.

Finansieringens nettoavkastning väntas uppgå till sammanlagt 1,7 milj. euro 2025, till 1,3 milj. euro 2026 och till 1,3 milj. euro 2027.

HRT:s samkommunsstämma beslutar årligen om storlek och betalning av den ränta som betalas till medlemskommunerna om grundkapitalet. Samkommunsstämman har också varje år beslutat att betala ränta till medlemskommunerna på det kommunvisa överskottet eller fakturera ränta för det kommunvisa underskottet.

Årsbidraget efter de finansiella posterna visar ett underskott på -21,4 milj. euro och det räcker inte för att täcka avskrivningarna enligt plan.

Avskrivningarna enligt plan uppgår sammanlagt till 17,0 milj. euro 2025, till 20,1 milj. euro 2026 och till 20,1 milj. euro 2027.

Underskottet för räkenskapsperioden 2025 beräknas vara -38,4 milj. euro och det ska täckas med överskott från tidigare år.

Investeringar

HRT:s investeringsutgifter uppgår till sammanlagt 27,0 milj. euro 2025, till 24,5 milj. euro 2026 och till 21,0 milj. euro 2027. I investeringarna betonas framförallt fyra helheter: fortsatta utveckling av biljettförsäljnings- och prissättningssystem (kundgränssnitt och bakgrundssystem), helhetsförnyelse av passagerarinformationssystem och att förbättra kundhantering och ledning genom information .

Förslag

Styrelsen beslutar föreslå till samkommunsstämman att samkommunsstämman beslutar

a) godkänna budgeten för 2025 samt ekonomi- och verksamhetsplanen för 2026-2027 enligt bilaga;

b) godkänna de bindande anslagen och inkomststat för 2025 enligt följande: verksamhetsutgifter 965 000 000 euro, investeringsutgifter 27 000 000 euro och kommunandelar 506 439 000 euro; samt

c) att HRT inte betalar ränta till medlemskommunerna på det kommunvisa överskottet eller fakturerar ränta för det kommunvisa underskottet 2025. Ifall samkommunsstämman beslutar betala och fakturera ränta, fattas beslutet om beräkningsgrunden för räntan skilt.

Behandling

Styrelsemedlem Elina Kauppila gjorde ett tilläggsförslag till verksamhets- och ekonomiplanen: "Styrelsen förutsätter att HRT:s tjänstemannakår fortsätter förhandlingar med kommunerna i HRT-området om infraersättningssystemet och skapar i samarbete med kommunerna en alternativ avtalsmodell som fungerar som bas för diskussionerna och som ger HRT:s ekonomi stabilare grund för framtiden. Ägarkommunerna kan besluta om ändring av infraersättningssystemet men modellen önskas i TTS-förhandlingarna 2025." Björn Månsson stödde förslaget.

Styrelsemedlem Mia Laiho gjorde ett tilläggsförslag i verksamhets- och ekonomiplanen i bilaga 3 på sidorna 47-48: "I planeringen av kostnadseffektiva åtgärder i linjenäten tas i beaktande skillnaderna i kostnadseffektiviteten i olika områden så att beaktas de nödvändiga skolförbindelser samt förbindelserna till hälsovård och *arbetsplatser*" (tilläggnig med kursiv). Matias Pajula stödde förslaget.

Styrelsemedlem Sirpa Kauppinen gjorde ett tilläggsförslag till verksamhets- och ekonomiplanen i punkten årsresultat/kommunandel: "Den verkliga subventionsgraden är 42,8 %, eftersom infraersättningsmodellen minskar den varje år. Den knappare finansieringen får inte minska kollektivtrafiken, utan finansieringen ska vara tillräcklig." Pekka Sauri stödde förslaget.

Styrelsemedlem Saara Brax gjorde tilläggsförslag i verksamhets- och ekonomiplanen i punkten Planerade prissättningsmodeller: Ny zon E:
"- Verkställande av zon E förbereds i tätt samarbete med de nuvarande HRT-medlemskommunerna som påverkas av den nya zonen, så att man förbereder sig för dess inverkan på invånare och kommuner.

- Kommunerna erbjuds möjlighet att påverka den närmare placeringen av zongränserna.
- Medlemskommun som ligger i den nuvarande zonen D som på basis av distansen kunde ligga i zon E, kan på en egen initiativ starta en utredning tillsammans med HRT att ändra zongränsen vad gäller zonerna D och E..” Sirpa Kauppinen stödde förslaget.

Föredragande ändrade förslaget i enlighet med Saara Brax och Mia Laihos förslag. Om förslag som lämnades av Sirpa Kauppinen och Elina Kauppila röstades.

Först röstade man om den understödda förslaget som Kauppinen lämnat. De som understödde föredragandes förslag röstade JA och de som understödde Kauppinens förslag röstade NEJ. I röstningen angavs 7 JA-röster (Aura, Brax, Hämmäläinen, Laiho, Liukkonen, Pajula och Rydman) och 6 NEJ-röster (Halava, Kauppila, Kauppinen, Rajala, Sauri och Ylitalo) samt 1 tom röst (Månsson). Ordförande konstaterade att föredragandes förslag blev styrelsens beslut.

Sedan röstade man om den understödda förslaget som Kauppila föreslog. De som understödde föredragandes förslag röstade JA och de som understödde Kauppilas förslag röstade NEJ. I röstningen angavs 0 JA-röst, 9 NEJ-röster (Brax, Halava, Kauppila, Kauppinen, Månsson, Rajala, Rydman, Sauri och Ylitalo) och 5 tomma röster (Aura, Hämmäläinen, Laiho, Liukkonen och Pajula). Ordförande konstaterade att Kauppilas förslag blev styrelsens beslut.

Beslut Styrelsen beslöt godkänna föredragandes förslag med ändringar som beskrivs i behandlingsdelen.

Bilagor Verksamhets- och ekonomiplanen för 2025-2027

Samkommunsstämman 26.11.2024

Förslag Samkommunsstämman beslutar

a) godkänna budgeten för 2025 samt ekonomi- och verksamhetsplanen för 2025-2027 enligt bilaga;

b) godkänna de bindande anslagen och inkomststat för 2025 enligt följande: verksamhetsutgifter 965 000 000 euro, investeringsutgifter 27 000 000 euro och kommunandelar 506 439 000 euro; samt

c) att HRT inte betalar ränta till medlemskommunerna på det kommunvisa överskottet eller fakturerar ränta för det kommunvisa underskottet 2025. Ifall samkommunsstämman beslutar betala och fakturera ränta, fattas beslutet om beräkningsgrunden för räntan skilt.

Beslut